

CONGRÉS CATALÀ DE SALUT MENTAL
DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

JORNADA PRE-CONGRÉS

FERIDES (IN)VISIBLES: CONSEQÜÈNCIES DEL MALTRACTAMENT EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Barcelona 8 d'octubre de 2026

Sala d'actes del COTOC
(C/ de Casp, 130, Barcelona)

Presentació

L'etapa perinatal, la infància i l'adolescència són etapes especialment vulnerables perquè el desenvolupament (físic, emocional, cognitiu i social) està en construcció. Es tracta d'un període sensible i permeable, on les experiències, adequades o no, tindran molta incidència.

Si bé aquesta vulnerabilitat és una característica inherent del creixement humà, també és cert, que els infants són més susceptibles a les situacions de negligència i abusos. I s'explica per diferents motius: el primer és que els infants depenen dels adults, i degut al seu desenvolupament, el cervell i la seva personalitat estan en construcció, així com la seva identitat.

El maltractament físic i emocional, el bullying, l'abús sexual i la negligència en la cura s'associa a problemes psicopatològics internalitzants com la depressió, l'ansietat, la ideació i les temptatives de suïcidi, i a problemes externalitzants com el TDAH, els problemes de conducta, l'abús d'alcohol i drogues, i altres amb major incidència de psicosi, autisme i trastorns de personalitat (Baldwin, J.R., i altres 2023).

Es calcula que l'erradicació de les adversitats en la infància conduiria a la reducció del 22,9% en els trastorns de l'estat d'ànim, el 31% en els trastorns d'ansietat, el 41% en els trastorns de comportament, 27,5% en trastorns de substància i 29,8% de tots els trastorns de l'edat adulta (Norman, R.E; i altres 2012).

Si afegim que, sobretot en la infància, la seva capacitat per interpretar i denunciar les situacions abusives és més limitada, com adults ens hem d'interrogar com identificar i acompanyar als infants i joves davant d'aquestes situacions de violència.

En els darrers anys, la societat ha esdevingut més conscient per detectar, censurar i actuar davant situacions de negligència o abús, sigui quin sigui el marc de relació en el que es produeix. Malgrat això, sabem que els casos enregistrats representen la punta de l'iceberg o bé no arribem a temps per aturar les conseqüències doloroses del maltractament.

Quan parlem de *trauma psicològic* en la infància sabem que cada etapa del desenvolupament tindrà una resposta particular, unes manifestacions clíniques específiques i uns abordatges diferenciats que intentarem desenvolupar. També cal reflexionar sobre quina és la millor direcció del tractament per evitar que arribi a instaurar-se per exemple un TSPT o que el trauma esdevingui complex.

Els símptomes dissociatius, els trastorns del vincle, el trauma complex, les reaccions somàtiques, de comportament entre d'altres, es poden perpetuar quan els infants no poden comunicar les seves experiències, per la seva dependència afectiva i física, la por, el conflicte intern lligat al problema de lleialtats, per vergonya o culpa.

Les situacions de negligència o abusos afecten a totes les classes socials, i cal tenir en compte que les violències més difícils de ser detectades es produeixen en contextos familiars, socials, econòmics i culturals "normals". Quan s'afegeixen **factors socioeconòmics** de pobresa augmenten els riscos de vulnerabilitat per altres vies.

Els principals **factors** de **prevenció** serien: tenir un *vinclle segur amb un cuidador principal, estabilitat familiar i d'habitatge, una bona xarxa de suport social, intervencions primerenques* i finalment, *accés a serveis de salut mental infantil*. També convé explorar els factors de resiliència i de protecció interns i externs.

En aquesta jornada volem conèixer l' "estatus quo" front a aquesta problemàtica i els dispositius que intervenen per prevenir i tractar als infants, adolescents i les seves famílies, en situació de negligència o trauma/abús des de les primeres etapes de la vida. Volem debatre **quines actuacions i marcs assistencials** disposem per contenir i, si es pot, minimitzar l'impacte d'aquestes situacions.

Les realitats que envolten les situacions d'abús i maltractament són un exemple paradigmàtic de la **necessitat d'interdisciplinarietat** per a la salut mental infantil. Aquesta qüestió ens interpel·la a tots i a totes, i exigeix una **intervenció coordinada** de les diferents administracions en la seva prevenció i abordatge.

Cal tenir present la complexitat dels problemes de la salut mental en la infància i l'adolescència, tant pel que fa a la construcció dels símptomes com al caràcter interdisciplinari de l'atenció. La família, l'esport, l'escola i les xarxes socials són entorns que han d'estar liderats per adults atents i receptius a les realitats i necessitats actuals, posant l'accent a la informació preventiva que formi part de l'educació d'infants i joves i les seves famílies.

Les polítiques públiques tenen un paper essencial en aquesta responsabilitat col·lectiva.

Objectius

- Aprofundir en el concepte de negligència, abús i trauma en la infància i l'adolescència, analitzant-ne les formes, les dinàmiques i l'impacte en el desenvolupament.
- Reflexionar sobre els factors de risc i de major vulnerabilitat que poden augmentar la probabilitat de patir maltractament o trauma.
- Descriure les manifestacions clíniques i les repercussions segons les etapes del desenvolupament. Factors de protecció i elements de resiliència.
- Explorar els processos d'avaluació i detecció en els diferents contextos en la vida del nen i del jove (família, escola, serveis socials, atenció sanitària).
- Reflexionar sobre les formes d'acompanyament i les intervencions psicoterapèutiques efectives.
- Promoure el treball interdisciplinari i les estratègies de prevenció i seguiment a nivell institucional, amb l'objectiu de garantir una resposta integral i coordinada davant les situacions de risc

Comitè Organitzador

Anna Bayà, ACPP i CCSMIA.

Susana Brignoni, Fundació 9 barris i CCSMIA.

Daniel Cañero, CCSMIA i EAIA de l'Hospitalet de Llobregat.

Daniel Cruz, SJD i CCSMIA.

Francesc Domingo, Pediatre. ACIM

Constança Gairal, CSMIJ Vendrell i CCSMIA.

Myriam Garcia, HSJD, CCSMIA i FCCSM.

Sergio Herrera, Pere Claver Grup i CCSMIA.

Olga Ibáñez, CCSMIA i CSMIJ Tarragona.

Anna de Jesús, Associació Catalana de Psicopedagogia i Orientació Educativa i Professional (ACPO) i CCSMIA.

Fernando Lacasa, CCSMIA i FCCSM

Albert Montaner, Fundació Eulàlia Torras de Beà (FETB), CCSMIA i FCCSM.

Josep Moya, President de la Secció de Psiquiatria del COMB, CCSMIA i FCCSM

Empar Murgui, Congrés Català Salut Mental de la Infància i l'Adolescència (CCSMIA).

Teresa Ribalta, Fundació Orienta i CCSMIA.

Anna Robert, Fundació Hospitalàries Sant Boi, CCSMIA i FCCSM.

Sunsi Segú, Fundació Eulàlia Torras de Beà (FETB),

Glòria Trafach, Institut d'Assistència Sanitària (IAS) i CCSMIA.

Tali Vaimberg, CARRILET i CCSMIA.

Alejandro Velázquez, Unitat Medico-Educativa (UME). Institució Balmes i CCSMIA.

Francesc Vilà, AFATRAC. CCSMIA.

Programa

- 8.30 h **Acollida i registre dels participants**
- 9.00 h **Inauguració i presentació de la Jornada**
Josep Vilajoana, president de la Fundació Congrés Català de Salut Mental
Empar Murgui, presidenta del Comitè Organitzador del Congrés Català de Salut Mental de la Infància i l'Adolescència (CCSMIA)
Sílvia Miquel, secretària de la Junta del Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya
Laia Arnal, directora del Pacte Nacional de Salut Mental
- 09.30 h **Taula 1: Experiències adverses a la infància: de la clínica a les contradiccions de la legalitat**
Experiències adverses a la infància: prevalença, impacte psicopatològic i reptes en la detecció clínica
Mark Dangerfield, doctor en Psicologia i psicòleg clínic. Director de l'Institut Universitari de Salut Mental Vidal i Barraquer. Universitat Ramon Llull.
El marc legal protegeix els menors?
Josep Moya, psiquiatre. President de la Secció de Psiquiatria del CoMB, Membre del CCSMIA i FCCSM
Moderadors:
Francesc Vilà, psicoanalista. AFATRAC. CCSMIA.
Daniel Cruz, psicòleg clínic, SJD. Vicepresident SEPYPNA. CCSMIA.
- 10.45 h Pausa - cafè
- 11.15 h **Taula 2: Detecció i prevenció en l'àmbit comunitari**
Violències en context escolar: abordatge del bullying
Roser Cervera, Subdirectora Educació i Orientadora d'IES.
Separacions amigables tenint en compte la veu dels infants
Francesc Domingo, pediatre. Associació Catalana per la Infància Maltractada (ACIM).
Moderador: **Fernando Lacasa**, psicòleg clínic, CCSMIA i FCCSM

12.30 h

Taula Rodona: L'abordatge de la complexitat des de la xarxa

Daniel Cañero, psicòleg de l'EAI de l'Hospitalet de Llobregat.

Anabel García, treballadora social de l'Hospital de Dia per a Adolescents Miralta de l'Hospitalet. Fundació Orienta.

Sònia Mosquera, treballadora social del CSMIJ de Sant Boi. Fundació Orienta.

Moderació: **Teresa Ribalta**, psicòloga clínica i directora general de la Fundació Orienta.

13.45h

Síntesi i cloenda

Anna Robert, psicòloga clínica, CCSMIA i FCCSM

Informacions generals

Seu de la Jornada

Sala d'actes del **Col·legi de Terapeutes Ocupacionals de Catalunya** (COTOC)
Carrer de Casp, 130 - Barcelona

Inscripcions

QUOTES D'INSCRIPCIÓ

Professionals	30€
Residents (PIR, MIR, EIR) *	20€
Estudiants universitaris *	10€
Amics FCCSM	15€

Fer transferència al c/c núm. **ES05 2100 3109 60 2200137911**

* Cal presentar el comprovant.

Per formalitzar la inscripció cal omplir el [formulari](#) i enviar a la secretaria de la Jornada el comprovant de pagament. Només s'acceptaran les inscripcions que vagin acompanyades del pagament corresponent. Data límit d'inscripció: 5/10/2026.

Informació addicional:

La **quota d'inscripció** no només va destinada a cobrir les despeses de la Jornada, és també una aportació a les despeses del manteniment i funcionament de la nostra organització.

Si us voleu donar d'alta com [Amic de la Fundació](#) (70€ anuals), inclou la inscripció a aquesta Jornada i una reducció del 50% a la resta de jornades i activitats de l'any [+ Info](#)

Cancel·lacions

Abans del 15 de setembre es retornarà el 100% de l'import de la inscripció.
A partir del 15 de setembre no hi ha dret a devolució.

Secretaria

Fundació Congrés Català de Salut Mental (FCCSM)

C/ Aragó, 141-143 4t - 08015 Barcelona

Tel.: 93 238 62 47

info@fccsm.net - www.fccsm.net

Organitza:

**Comitè Organitzador del Congrés Català de Salut Mental
de la Infància i l'Adolescència (CCSMIA)**

Col·labora:

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya

**CONGRÉS CATALÀ DE SALUT MENTAL
DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA**